

JOAN CLADERA CARBONEL (A) «GENER» PESCADOR D'ANGUILES

Nom: Joan Cladera Carbonell
Mal nom: Gener
Estat civil: Casat amb Coloma Pericàs Vidal
Fills: Deu - Tomeu (difunt), Tomeu, Vicenç, Maria, Francisca, Joan (difunt), Joan, Rafel (difunt), Jaume i Coloma. També té 10 néts i 2 renéts.
Professió: Pescador d'anguiles jubilat.
Edat: 88 anys. Nasqué el 20/11/1901.

Seguint es nostre propòsit d'oferir-vos vivències i records d'aquells murers que ja han viscut molt —i d'aquí sa seva gran experiència—, i als qui desitjam encara més temps de bona vida, guanyada a força de treball i sacrificis.

Feim visites sovint al local de l'Associació de la Tercera Edat —a on sempre som ben rebuts—, per parlar amb qualque membre que allà poguem trobar. Sempre decidim pels de més edat.

Hem tengut sort aquesta vegada, ja que l'amo En Joan Gener (88 anys), segur que té moltes coses que contar, encara que sencilles i sense molta de pompa, però sí molt interessants i quasi sempre alliçonadores.

D'entrada a l'amo En Gener li demanam:

— **Quina va esser realment sa vostra professió al llarg de molts d'anys de feina?**

— Pescador d'anguiles.

— **Contesta. Calla i es queda mirant com si no entengués perquè a noltros aquest ofici no ens paresquès tal. Però no, el que noltros pensavem era amb sa fermesa, convicció i orgull com ho havia dit.**

A quina edat començareu a fer feina?

— Als 12 anys. Mon pare me va llogar de porqueret a Inca. Quan vaig tenir 13 anys, l'amo En Sebastià Sero me va agafar per guardar vaques a Amarador, ja dins s'Albufera.

— **Recordau que cobraveu cada mes?**

— El mateix que cada any. Res, ni una pesseta, només hi anava per a sa manutenció, que llavors ja era important. Dos anys vaig fer aquesta feina, que me va servir per començar a conèixer s'Albufera i també per guanyar qualqua pesseta, per altres coses que ens deixaven fer.

— **Com per exemple?**

— En aquell temps, s'Albufera era un lloc molt freqüentat, tenia vida i moviment. Allà es sembrava arròs, hi havia sa fàbrica de paper, es podia caçar, pescar, es sembrava canyom, hi havia guardes d'animals... tot això i més, feia que passàs molta de gent.

Durant s'estiu venien es conradors de Petra i Vilafranca que es dedicaven a sembrar canyom.

Sa Senyora de Can Torrella, que tenia cinc o sis possessions per allà i també s'Albufera, els va donar permís per posar es canyom en remull a Amarador, situat davora es canal que du es mateix nom. Aquesta gent anava duent viatges. En Toni de «ses rates» i jo, per una pesseta posavem es canyom en remull, tapat de pedres grosses. Al cap d'un cert temps, tornavem treure es canyom per posar-lo a secar.

— **Tot aquest trull per una pesseta?**

— I gràcies. L'amaravem baix de cinc o sis pams d'aigua.

Es canal d'Amarador tenia quatre noms: de Sa Font, d'En Palet, d'En Molines i d'Amarador, fins es pont de Ses Puntes, on comença es Canal d'En Pep.

ENTREVISTES

*Aixó ja no és el que era abans!,
—diu l'amo En Joan Gener al nostre col.laborador Biel Sacarés—
davant unes barreres amb pany i clau que no deixen passar a ningú, segons ordres dels Administradors des Parc Natural de s'ALBUFERA.*

— Totes aquestes coses ara ja no subsisteixen ni pareix haguin pogut passar mai, encara que sabem cert que així eren. Seguiu contant, per favor...

— L'amo En Joan Foc, de Sa Pobla, tenia llogada tota sa pesca de s'Albufera amb tres socis més. Vaig passar amb ell a pescar anguiles.

Vaig començar amb 50 pessetes cada mes, fins a cobrar 2'50 pessetes per dia i sa manutenció. I no creguis, a l'amo no li sobrava molt. Ell pagava a n'es Senyor, mil-docents duros per any i li venia just.

Vaig estar fent aquesta feina fins que vaig complir 22 anys, que me cridaren a servir.

— Quins records teniu des temps que servireu?

— Vaig servir en Artilleria a sa ciutat de Maó. Jo anava recomenat pel senyor i es Tinent General de Menorca me va agafar com a pescador. Sempre sortia a calar palangres amb ell i es seus amics. I així durant tres anys, fins que me varen llicenciar.

— I tornada a s'Albufera?

— Sí, era lo meu. Però va resultar que l'amo En Joan Foc ja no tenia es drets de pescar ses anguiles. Ho tenia llogat en Biel Panxa de Sa Pobla, que ho tornava a llogar una altra vegada, per troços, a altres pescadors.

Un parells de Muro: Nadal Copiña, Tomeu Sarreta, Biel Maganet i jo, li varem llogar quasi tot.

— Recordau quins doblers vareu pagar?

— Ja ho crec. Mira, des Pont de Son Carbonell al Mollet des Anglesos, en feiem 60 pessetes (dotze duros) durant s'any.

— I què feieu amb ses anguiles?

— Les veníem. ¿Què te pareix què podiem fer?

— Teniu memòria de preus?

— Per acursar, te diré que tinc record que es primer any de lloguer, les donavem a sis reals, o sigui, a 1'50 ptes./Kg. Sí en 1950 les pagaven a 18/20 ptes./Kg. En aquells temps vaig deixar de pescar, en 1950, i em vaig dedicar i convertir en pescador furtiu, o sigui pel meu compte i sense pagar lloguer de cap casta.

— Com era això?

— Jo coneixia molt bé s'Albufera. Ses coses ja no eren com abans, i endemés, haver de pagar pes pescar anguiles, que llavors podies vendre o no, tampoc m'interessava.

— I de quina manera vos arreglaret?

— Ara ho contaré tot. Agafava sa bicicleta i partia en direcció a s'Albufera, amb s'astornia a s'esquena. Més endavant vaig comprar un Mobilette. Jo m'eficava per endins i com que tenia tanta pràctica i coneixia tots es terrenys i malecons, no hi havia perill que me trobassin.

Pescava de cuc i també amb moronell.

— Podeu explicar-vos un poc més?

— De cuc: Ho feia amb un sistema d'ams que preparava amb cucs que cercava i sempre tenia.

Es moronell és un aparell de pesca que s'assembla a una nau de pesca llagostes, pero no és de jonc, sino de fil de pescar. Hi cabien uns 90 Kg. d'anguiles i el me varen fer al Port d'Alcúdia per 30 pessetes. Ara en costa davers 5.000.

— I tot això, ¿ho traginaveu sempre?

— Pots pensar que no. Mira, jo tenia sa clau d'una caseta de Ca'n Biel Bossa a Amarador. Allà quedava a dormir quan havia pescat i també hi guardava es meus trastos. Pero lo cert és que quasi sempre deixava ses meves eines de pescar, amagades en es darrer lloc que havia fet es dia abans.

Jo arribava a s'Albufera en bicicleta s'horabaixa, l'amagava i cap a sa pesquera a peu. Me posava un sac davall sa camisa i es «jac» damunt s'espalla, tot per a disimular, com si anàs a veure una finca.

Quan tenia ses anguiles dins es sac, les duia a sa caseta, dormia fins a sa matinada —perquè sempre pescava quan començava a fer fosca, fins que trobava que me bastava— i possava ses anguiles dins s'estornia i cap a Muro. Sempre me trobava amb sa gent que anava a fer feina a Marjals.

ENTREVISTES

— **Què feieu amb ses anguiles?**

— Sa meva dona les passejava pel poble i les venia així com podia. De carrer en carrer, tocava es corn com a reclam.

Si en gafava moltes o no les acabavem, qualche dia, llogava en Miquel Vellet o en Llorenç Serena (per 70 pessetes) i les duia a vendre a Llubí o Sta. Margalida. Duia a vendre ses anguiles amb taxi.

— **No vos varen agafar mai, es jurats?**

— Només una vegada i ja era l'any 80. Me varen posar una multa de 2.000 ptes.

— **Per acabar, ¿me podrieu contar quatre coses que vos pasaren en tants d'anys a s'Albufera?**

— Sí, en tenc molts de fets contadors. Es paper no bastaria. Però, així i tot, te'n contaré un parell.

Moltes gràcies i endavant.

— Quan me vaig posar pel meu compta, però llogant sa pesquera, començarem a vendre es peix amb aquests preus:

Anguiles - 1'50 ptes./Kg.

Peix d'escata - 1 ptes./Kg.

Orades i llops - 3 ptes./Kg.

Actualment, ses anguiles no baixen de 2.000 ptes./

Kg.

— Es senyor d'Oriolet, de nom Joan Ramon, sempre anava a pescar a s'Albufera. Un dia, es senyor D. Xim Gual de Torrella li va prohibir pescar més. Es d'Oriolet s'enfadà tant que li va posar un pleit perquè no hi havia temps de veda per a sa pesca.

Allò va arribar al Suprem de Madrid. Mentres, varen decretar tres mesos de veda i a Madrid va guanyar D. Xim, i mai més hi va haver temps de veda.

— Te puc dir, que gràcies a ses anguiles, vaig poder surar sa barcada de ca nostra (dona i set fills vius). Ara

L'amo En Joan Gener, damunt es pont d'Amarador, ens digué que aquell canal era és més net i llarg de s'Albufera. I ara ja ho veis!

L'amo En Gener, davant sa caseta de Can Bossa, on dormia quan anava a pescar furtivament durant es «Moviment» o Guerra Civil.

estic molt orgullós de tots, perquè si bé començaren a fer feina ben jovenets (quasi no pogueren anar a escola), tengueren molta d'experiència que les ha servit per sebre lluitar dins sa vida i viure bé. Som una família ben avenguda i unida.

— Mon pare ja era pescador, però va morir als 33 anys i noltros ens hagueren d'espevilar. Es meu germà major, Rafel, també pescava. Es meu oncle Jeroni Gener sempre va estar per s'Albufera; era des de cuiner des senyors, a encarregat general i home de confiança dels Torrella.

— Vaig fer moltes bauxes i coneixia molta de gent bona, que sempre m'estimaren i me tractaren bé. No me va faltar mai menjar, ni tant sols dins sa misèria després de la Guerra Civil i es meus fills no hagueren de menjar pa de blat d'indies (maiz), com moltes d'altres cases de cama més alta. Mai vaig tenir enveja a ningú.

— Durant es «Moviment», m'avisaren que no circulàs durant sa nit per sa carretera amb bicicleta, perquè en podien pegar un tir. Per això quedava a sa caseta d'Amarador a dormir fins s'auba.

— Com a darrera cosa, vuig dir que sa mica de lletra que sé, la vaig aprendre a Cas Mestre Rafel Gomendí vell, fins als 9 anys (pagava 1 pesseta cada mes). També En Mateu Cortana, com a veïnat nostre, m'ensenyava qualqua cosa es vespres.

Però, si volies fer feina, no era tan necessari com ara saber molta de lletra per surar, maldament avui es visqui millor. Llavors erem més forts i sacrificats.

— **Ara ja no hi anau, davers s'Albufera?**

— No. Fa davers cinc anys que no hi he estat. Encara que sa vista me falli, no vull veure s'abandonament que hi ha i tot el que han destroçat. Però... si me duis a Amarador, vos explicaré quatre coses de per allà.

Vos hi duren. Gràcies.

P.D.: L'endemà matí, anarem a Amarador a fer un grapat de fotos. El que ens va contar l'amo En Joan Gener, podria omplir moltes altres pàgines. Però ho deixarem per ara.

Només possarem per acabar, una cançó que mon pare ja cantava, i l'amo en Joan Gener també sabia, que diu:

«Coneixem a D. Xim Torrella que a n'és senyor de Canet, ara ha comprat s'Albufera i enguany ja collirà s'esplet.»

Biel Sacarés